Biografija - Smiljana Rendić

Loading

Rendić Smiljana

Rođena: Split, 27. kolovoza 1926.
Umrla: Rijeka, 26. svibnja 1994.

Roditelji: Marko i Ivanica rođena Ruzinović

Prva žena hrvatskoga katoličkog novinarstva, aktivna katolička laikinja, vatikanistica, kritičarka, prevoditeljica, pjesnikinja, polemičarka, judaistkinja, dugogodišnja novinarka *"Glasa Koncila"*. Kao domagojka po orijentaciji, katolikinja domoljubnog usmjerenja, dala je velik je prinos hrvatskom jeziku, a posebice obnovljenomu katoličkom novinarstvu u drugoj polovini 20. stoljeća.

Smiljana Rendić nije imala mogućnost pohađanja studija, ali je neformalno stekla iznimno obrazovanje i erudiciju. Izvrsno je govorila talijanski i francuski jezik te savršeno poznavala crkveno-latinski i hebrejski, a razumjela je i njemački i španjolski jezik. Bila je vrsni poznavatelj političke i kulturne povijesti europskih naroda.
Rendić nije studirala ni teologiju, ali njeni članci pokazuju da je imala zavidno teološko

znanje. Svojim komentarima je dala važan doprinos u praćenju i objašnjavanju koncilskih i postkoncilskih zbivanja u Crkvi, a posebno u Crkvi hrvatskoga jezika. Njezin je pristup u raspravama objektivan i otvoren te se uvijek vodi načelom: *"Treba znati tisuću stvari da bi se jedna mogla javno reći ili napisati."*
U borbi za bolje i pravednije društvo, u borbi za hrvatski nacionalni, vjerski i kulturni identitet, Smiljana Rendić ostaje primjerom izvanredne hrabrosti i neustrašivosti, jednim od svjetionika u crkve u komunističkoj Jugoslaviji.

Ona je jedna od prvih suradnika *"Glasa Koncila"*, katoličkih novina koje su gradile Crkvu u Hrvata kroz desetljeća komunističke vladavine, te je svojim djelovanjem osobito aktualizirala afirmaciju uloge žene u Crkvi. Zalagala se za slobodu govora u Crkvi. Poznata je i po pseudonimima "Berith" i "Vjera Marini".

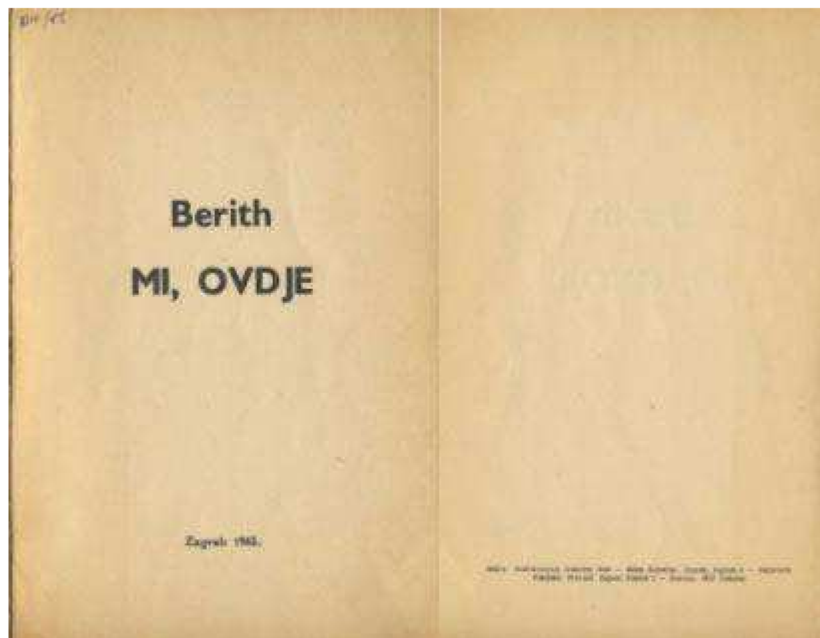
Smiljana Rendić rođena je u Splitu od oca Marka, poznatog radićevca i majke Ivanice rođene Ruzinović.

Od 1933. do 1940. pohađala je osnovnu školu, a nakon toga i gimnaziju u Splitu.
Od prvih je gimnazijskih dana stupila u katolički pokret *"Domagoj"*, akademski klub osnovan u Zagrebu 1906., što je u bitnome odredilo njezine kasnije vjerske i nacionalne stavove jer je ime *"Domagoj"* za mlade tada značilo čitav program u narodnom državno-pravnom i u vjerskom i kulturnom životu Hrvatske.
U doba drugog svijetskog rata njezina je duhovnost sazrijevala u uskom krugu koji se okupljao oko poznatog isusovca Stjepana Tomislava Poglajena. Poglajen je dugi niz godina živio pod lažnim identitetima djelujući u zemljama pod komunističkim režimom kao što su Slovačka, Sovjetski Savez, Kina i sl.

Nakon smrti oca, koji je bio poznati radićevac, 1948. godine komunističke vlasti su oduzele obitelji Rendić svu imovinu, a Smiljana i majka izbačene su iz stana. Naredne tri godine žive u jednoj sobi u podstanarstvu u Splitu, ostale su bez ikakvih sredstava i Smiljana nije mogla dovršiti školovanje, nego se zaposlila u splitskom *"Jugovinilu"*.

U razdoblju od 1950. do 1960. Smiljana živi na Bačvicama, stambenoj četvrti grada Splita.

Nakon majčine smrti 1960. seli se u Rijeku gdje se, kao izvrstan znalac talijanskoga jezika bila zaposlila u uredništvu novina "*La Voce del popolo*". Ubrzo su je prokazali kao "klerikalku" i dobila je otkaz.

Godine 1963. javlja se u "*VERITAS - Glasnik sv. Antuna Padovanskoga*" pod pseudonimom Marina Vjeri, gdje daje svoj doprinos raspravama i člancima nastojeći se izražavati na što književnijem hrvatskom jeziku.

Na prijelazu iz 1963. u 1964. godinu uredništvu *"Glasa Koncila"* će se, kao stalna vanjska suradnica, priključiti i Smiljana Rendić, najprije kao autorica rubrike "Mi, ovdje" s pseudonimom *"Berith"* **(slika desno)**, a kasnije i kao autorica brojnih drugih priloga, kronika i članaka, osobito s područja "vatikanistike" i vijesti iz svijeta. Ona je, za razliku od svojih urednika, imala prethodnog novinarskog iskustva.
Hebrejska riječ "Berith" koja znači "Savez" postala je doista njezino novo ime, pa su je kolege najčešće i oslovljavali kao Madam Berith.

Inače, katolički tjednik "Glas Koncila" je s izlaženjem počeo 4. listopada 1962. temeljem odluke zagrebačkog nadbiskupa Franje Šepera. Kako je list izlazio u vrijeme komunizma, bilo je neophodno stvoriti specifični stil kako se nebi dozvolilo da svaki broj bude zaplijenjen. Da bi se to postiglo veliku zaslugu je imala Smiljana Rendić – Berith. "Glas Koncila" zacijelo takvu njezinom pisanju zahvaljuje veliki dio svoje popularnosti onih godina. Ti su napisi objavljeni u tri knjige: "Mi ovdje", "Pozdrav Ignaciji" i "Crni šator". U svim tim godinama *"Glas Koncila"* je postao glas ne samo Crkve i katolika, nego i svjedok da ne moraju svi misliti kako država i Partija zapovijedaju i zato je stekao velike simpatije i kod dijela pučanstva među kojima nisu bili svi uvjereni katolici.

Godine 1965. biskup Petar Čule odlikovao ju je svojom koncilskom medaljom za suradnju u "Glasu Koncila".

Smiljana Rendić, u jednome članku u povodu 10. obljetnice izlaženja Glasa Koncila, braneći temeljno usmjerenje toga lista, također je imala potrebu pojasniti kako su *"novine [su], po samoj svojoj naravi, informativne: novine se ne prave od pobožne pedagoške edifikatorike, nego od tekućih zbivanja i komentara tih zbivanja"*.

Zaposlila se u administraciji časopisa *"Pomorstvo"* i ostala ondje do suđenja potkraj 1972.

Naime, u vrijeme Hrvatskog proljeća, 1971., u časopisu "Kritika" Matice hrvatske (urednik: Vlatko Pavletić) u broju za svibanj i lipanj 1971., Smiljana objavljuje članak *"Izlazak iz genitiva ili drugi hrvatski preporod",* jedan od najznačajnijih tekstova iz Hrvatskog proljeća.

U siječnju 1973. je zbog tog članka bila osuđena po članku 118. Kaznenoga zakona. Sudski će proces najprije završiti osudom od godinu i pol strogog zatvora i godinu dana zabrane nastupanja u javnosti, zbog čega je bila udaljena s posla u upravi časopisa *"Pomorstvo"* i prijevremeno umirovljena.
Vrhovni sud je 6. studenoga 1973. kaznu strogog zatvora promjenio u uvjetnu, uz produljenje zabrane javnog nastupa na dvije godine. Ali prava je kazna bila gubitak radnog mjesta i prijevremena bijedna mirovina. Nakon izdržavanja kazne Smiljana je živjela na Trsatu u Rijeci, kao umirovljenica, samo za svoje knjige i članke u "Glasu Koncila".

Rendić, suprotno većini autora, smatra da se pogibelj za hrvatski jezik i hrvatsko nacionalno biće konkretizirala tek u razdoblju poslije ilirizma. *"U cijeloj drugoj polovici XIX. stoljeća ona (pogibelj za hrvatski jezik) ostala je još uvijek samo potencijalna, još uvijek praktički paralizirana tvrdom vjerom u apsolutnu nužnost hrvatske državne strukture". Pogibelj je postala stvarna "tek onda kad su sami Hrvati (...) počeli misliti da im hrvatska država nije više potrebna", kad su ti "asimilanti jugointegralističkog mita", ti "Hrvati koji Hrvati neće da budu" pristupili "akciji za stvaranje integralističke jugoslavenske države, države u kojoj će Hrvatska kao država nestati".*

Kao protivnica unifikacije hrvatskoga i srpskoga jezika koja je uslijedila u XX. stoljeću i svoj vrhunac dosegla tzv. Novosadskim dogovorom iz 1954., Rendić je tzv. Novosadski pravopis smatrala *"rastapanjem hrvatskoga identiteta"*. Taj je pravopis *"nevjerojatnim akrobacijama na silu od dva jezična osjećaja i dva književna jezika pravio jedan"*.
Kaže ona da se radilo o *"torturi koja nam je i samo ime materinskog jezika, jezika hrvatskoga, jezika koji za Hrvata nikakvo drugo ime ne može imati, mučila nenaravnom imenskom simbiozom kakve nema nigdje na svijetu, pa ni u imenima jezika mnogo sličnijih nego što su hrvatski književni i srpski književni jezik"*.

Na 25. obljetnici *"Glasa Koncila"* 1988. godine odlikovana je jedinstvenim odličjem *"Zlatno pero Glasa Koncila"*, jedina kojoj je udijeljeno to priznanje zbog izvanrednih zasluga obnovljenome katoličkome tisku, praćenju i predstavljanju koncilskih događaja. Nadbiskupi izdavači ni prije ni poslije nisu nikome drugome dodijelili to priznanje.

Naglo je preminula 26. svibnja 1994. u svom stanu na Trsatu u Rijeci. Pokopana je na groblju Trsat, polje B-III-52.

U doba slavljenja 13. stoljeća kršćanstva u Hrvata, Smiljana, koja se privatno bavila i pjesništvom, ispjevala je jedinstveni sonetni vijenac *"Blagoslov slova"* koji je više puta izvođen kao recital na crkvenim slavljima u zemlji i inozemstvu.

DJELA:

- Pozdrav Ignaciji, Nadbiskupski duhovni stol, Glas Koncila, 1966.
- Izlazak iz genitiva ili drugi hrvatski preporod, Matica hrvatska, "Kritika" (br. 18, 1971.)
- Proroštvo svetog Malahije - o papama i posljednjim vremenima, Izdavač: Naklada Bošković, Split, 2005.
- Katolički identitet i hrvatski preporod: rasprave, kritike, izvještaji, Izdavač:, Glas Koncila, Zagreb, 2012
- Molitva za blagoslov slova, Zagreb, Glas Koncila, 2012
- Glas Koncila – promicatelj krugova Pavla VI.

NAGRADE:

- *Zlatno pero Glasa Koncila*, 1988.
- Koncilska medalja, za suradnju u "Glasu Koncila", 1965.

Kreirao: SEAS

Izvori:

- *Hrvatska katolička mreža, Umrla Smiljana Rendić, 27.05.1994*
- *OBNOVA-COM.HR, Davor Dijanović: SMILJANA RENDIĆ: PRIMJER NEUSTRAŠIVOSTI U BORBI ZA HRVATSKI NACIONALNI, VJERSKI I KULTURNI IDENTITET*
- *Wikipedia, Smiljana Rendić*
- *SVEUČILIŠTE U ZAGREBU, HRVATSKI STUDIJI, ANTO MIKIĆ: CRKVENO I DRUŠTVENO ZNAČENJE GLASA KONCILA OD 1963. DO 1972., DOKTORSKI RAD*
- Forum Croinfo.net, Trsatsko groblje, počivalište mnogih..., Autor: Ilirija